Margo Kaunissaar

NÕMME ELURINGI ASUM

LÕPUTÖÖ

Arhitektuuriinstituut

Rakendusarhitektuuri eriala

Juhendajad: Ott Kadarik, Mihkel Tüür

Tallinn 2023

Autori deklaratsioon ja lihtlitsents

Mina, Margo Kaunissaar, tõendan, et lõputöö on minu kirjutatud. Töö koostamisel kasutatud teiste autorite, sh juhendaja teostele on viidatud õiguspäraselt.

Kõik isiklikud ja varalised autoriõigused käesoleva lõputöö osas kuuluvad autorile ainuisikuliselt ning need on kaitstud autoriõiguse seadusega.

Juhendaja: Ott Kadarik ja Mihkel Tüür (*digiallkirjastatud*)

Lõputöö on kaitsmisele lubatud arhitektuuriinstituudi direktori korraldusega N R 1-14/64

kuupäev 18. mai 2023.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Margo Kaunissaar, sünnikuupäev 27.09.1994, annan Tallinna Tehnikakõrgkoolile (edaspidi kõrgkool) tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Nõmme generatsioonidevaheline keskus“.

1. reprodutseerimiseks paberkandjal kõrgkooli raamatukogus avaldamise ja säilitamise eesmärgil;
2. elektroonseks avaldamiseks kõrgkooli repositooriumi kaudu;
3. kui lõputöö avaldamisele on instituudi direktori korraldusega kehtestatud tähtajaline piirang, lõputöö avaldada pärast piirangu lõppemist.

Olen teadlik, et nimetatud õigused jäävad alles ka autorile ja kinnitan, et:

1. lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid ega muid õigusi;
2. PDF-failina esitatud töö vastab täielikult kirjalikult esitatud tööle.

Tallinnas 25.05.2023 (*digiallkirjastatud*)

SISUKORD

SISSEJUHATUS 4
1. TEOREETILINE OSA 5
1.1 Teemavalik ja põhjendus 5
1.2 Probleemi püstitus, projekti eesmärgid 7
1.3 Ülevaade projekti teemaga seonduvatest teoreetilistest aspektidest 8
1.3.1 Intergenerational Design- Põlvkondadevaheline disain (IGD) 8
1.3.2 Sotisaalne jätkusuutlikkus 9
1.3.3 Sotsiaalne kapital 11
1.4 Juhtumiuuring 12
1.4.1 "Bridge Meadows" lastekodu keskus 12
1.4.2 SOS lasteküla Harksheide's 14
1.5. Diplomitöö kontseptsioon 18
2. PROJEKTLAHENDUSE SELETUSKIRI 19
2.1 Asukoht 19
2.2 Ajalooline ülevaade 20
2.2.1 Nõmme lastekodu ajalugu 26
2.3 Nõmme turu ajalugu 28
2.4 Nõmme kultuurikeskuse ajalugu 32
2.5 Lähipiirkonna iseloomustus 34
2.6 Olemasoleva olukorra hinnang 35
2.7 Projekti asendiplaan 36
2.8 Arhitektuurne osa 38
2.9 Konstruktiivne osa 42
2.10 Liikluskorraldus ja parkimine 42
2.11 Tehnovarustus 42
2.12 Keskkonnakaitse 43
2.13 Energiatõhusus 43
2.14 Tehnilised näitajad 43
KOKKUVÕTE 44
VIIDATUD ALLIKAD 46
GRAAFILINE OSA 47

SISSEJUHATUS

Käesolevas lõputöös on fookus suunatud tähelepanu lastekodu laste igapäeva ning Nõmme eakate sotsialiseerumisele. Valitud asukoht on hetkel kasutusel Nõmme lastekodu ning turvakeskusena, mis paikneb Nõmme keskuses. Lõputöö eesmärgiks on leida võimalus pakkuda parendavaid lahendusi Nõmme lastekodu elanikele ning Nõmme eakatele elanikele.

Keskuse loomine aitab parandada Nõmme linnaosa elanike elukvaliteeti ning tagada eakate ja lastekodu asukatele turvalise ja hoolekandega seotud keskkonna. Generatsioonidevahelise keskuse loomine annab võimaluse integreerida linnaosa elanikke ning toetada üksteist erinevate teenuste ja huvialaringide kaudu. Keskus on projekteeritud järgides kaasaegseid arhitektuuriprintsiipe, mis tagab selle visuaalse atraktiivsuse ja funktsionaalsuse. Lõputöö tulemusena saame ülevaate keskuse arhitektuursetest, funktsionaalsetest ja esteetilistest omadustest.

Alustuseks käsitlen seda, mis inspireeris mind valima antud teemat. Selgitan protsessi, mis viis uue ja toimiva funktsiooni leidmiseni ning esitan lahenduse, kuidas parandada eakate ja lastekodu laste vahelist sotsialiseerumist.

Elujõulise lahenduse loomisel on aluseks võetud piirkonna olemasolevad tingimused, vajadused ja ajalugu.

1. TEOREETILINE OSA

1.1 Teemavalik ja põhjendus

Diplomitöö uurimisvaldkond paikneb Põhja-Eestis, Nõmme linnaosas, Vana-Pärnu maantee ääres asuval Nõmme lastekodu kinnistul, mis paikneb Nõmme keskuse läheduses. Nõmme keskuse arhitektuur on rikkalik ning austab linnaosa ajaloolist olemust. Piirkonnale annavad erilise võlu endine Nõmme raudteejaam ja Nõmme turuhoone, mis on tuntud kui Nõmme kultuuripärandi olulised ehitised.

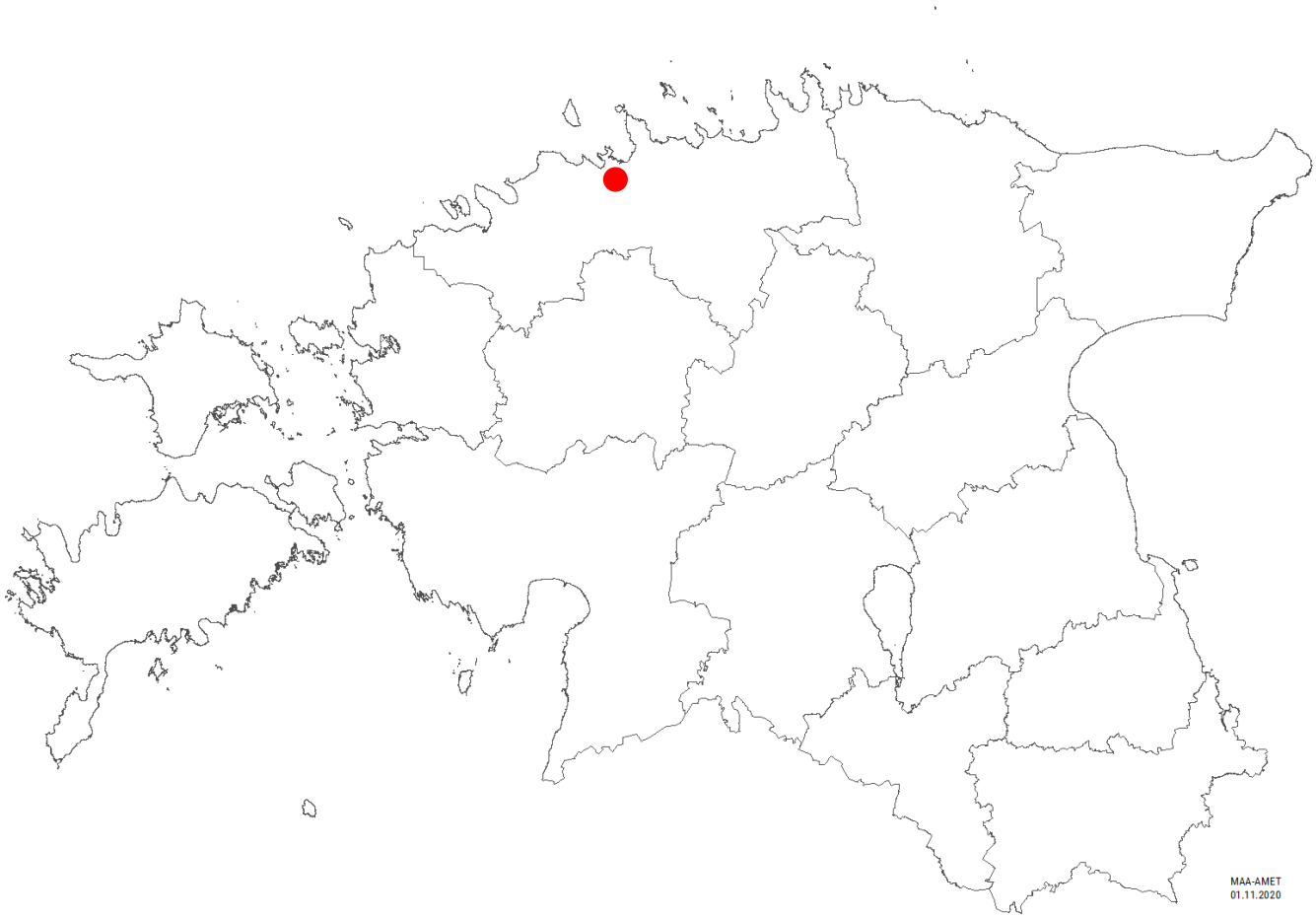

Joonis nr 1. Eesti kaart Allikas: Nõmme kesus, autori täiendustega

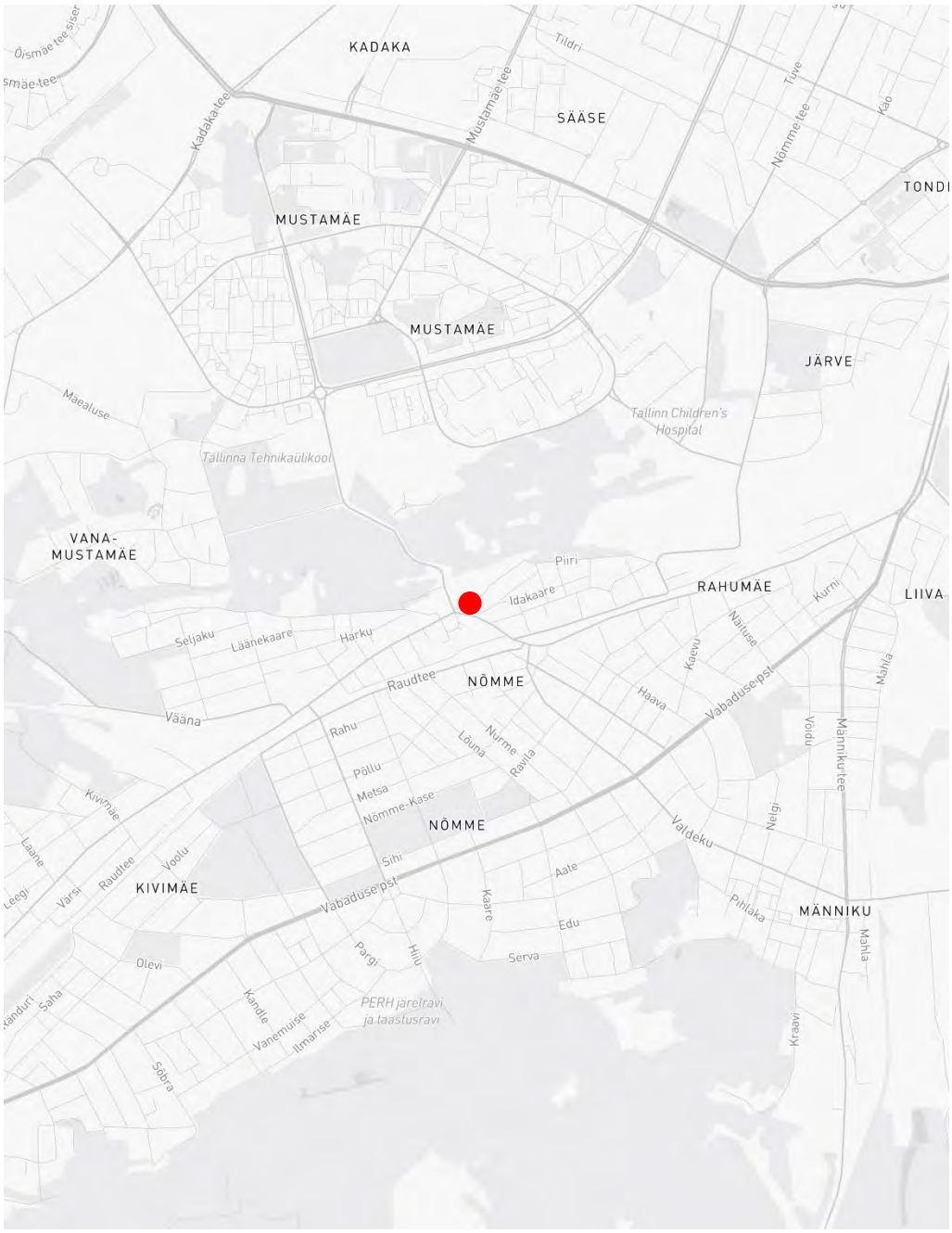

Joonis 2. Nõmme linnaosa lähialade kaart. Allikas: Geoportaal, autori täiendustega

1.2 Probleemi püstitus, projekti eesmärgid

Eesti Eesti elanikkonna vananemine on olnud järjepidev protsess viimastel aastakümnetel ning see trend jätkub ka edaspidi. Vananemisprotsess on tingitud sündimuse langusest ja eluea pikenemisest. Statistikaameti andmetel oli 2021. aasta alguses Eestis vanemad kui 65-aastased inimesed 20,7% elanikkonnast. Aastaks 2035 prognoositakse, et üle 65-aastaste inimeste osakaal tõuseb juba 28,6%ni ning aastaks 2060 võib see ulatuda juba 36,3%ni. Seetõttu on oluline, et Eesti võtaks meetmeid, et toetada vanemaealisi inimesi, tagada nende osalemine ühiskonnas ja ennetada sotsiaalset tõrjutust. [1]

Teiseks püstitatud probleemiks on Eesti lastekodu süsteemi arengust mahajäämine ja lastekodulaste tõrjumine ühiskonnast, mis mõjutab laste tulevikuväljavaateid ja võib põhjustada sotsiaalset tõrjutust. Eesti lastekodu süsteemi on sageli kritiseeritud selle eest, et see ei vasta tänapäevastele standarditele ning et lastekodus elavatel lastel ei ole piisavalt võimalusi hariduse omandamiseks ja iseseisvaks eluks valmistumiseks. See võib mõjutada laste võimalusi leida tulevikus tööd ja elada iseseisvalt ning võib suurendada riski sattuda tagasi ühiskonna probleemide keskmesse.

Lõputöö ülesandeks on leida optimaalne lahendus, mis võimaldaks eakatel ja lastekodu lastel paremini suhelda ja integreeruda. Selle eesmärgi saavutamiseks on uuritud erinevaid arhitektuurilisi lahendusi ja funktsioone, mis soodustaksid eakate ja lastekodu laste koostööd ning vastaksid sihtgruppide vajadustele. Lõputöö raames on arvestatud Nõmme piirkonna arhitektuurilist stiili ja läheduses asuvaid hooneid, eesmärgiga leida sobiv lahendus, mis aitaks parandada eakate ja lastekodu laste elukvaliteeti ning samal ajal pakuks lisaväärtust kogukonnale.

Projekti eesmärgiks on luua hoonekompleks, mis integreerib asenduskodude ja eakate päevakeskuse funktsioonid ning võimaldab erinevaid huvitegevusi ja aiandusprojekte. Loomeruumid annavad asukatele võimaluse omavahel sotsialiseeruda ning soovi korral ka müüa loodud käsitöötarbeid ja aiandussaadusi Nõmme turul. Lisaks on hoonekompleks seotud kontaktaladega, mis lisavad väärtust antud kompleksile.

1.3 Ülevaade projekti teemaga seonduvatest teoreetilistest aspektidest

1.3.1 Intergenerational Design- Põlvkondadevaheline disain (IGD)

Inter-Generational Design (IGD) ehk põlvkondadevaheline disain on lähenemine, mis keskendub erinevate põlvkondade vajaduste arvestamisele ruumide ja objektide kujundamisel. IGD eesmärk on luua ruume, mis toetavad eri vanuserühmade kasutajate koostoimet ja suhtlemist ning võimaldavad neil jagada kogemusi ja teadmisi. See võib hõlmata näiteks tõkete vähendamist, et tagada lihtsam juurdepääs, ja keskkondade kujundamist, mis soodustab erinevate generatsioonide vahelist suhtlust ja integratsiooni, tagades seeläbi kogukonna sidususe ja heaolu.

IGD lähenemine võib olla kasulik mitmel tasandil. See võib aidata luua sotsiaalselt kaasavaid keskkondi, mis soodustavad kogukonnatunnet ja vastastikust toetust. Samuti võib see aidata vähendada vanusega seotud eelarvamusi ja stereotüüpe, edendades mõistmist ja suhtlust eri põlvkondade vahel. Lisaks võib IGD lähenemine aidata tagada, et ruumid ja objektid on kasutatavad ja funktsionaalsed eri vanuserühmade jaoks ning seeläbi parandada nende elukvaliteeti. [2]

Inter-Generational Design'i on rakendatud erinevates kontekstides, sealhulgas eluruumide, avalike ruumide ja haridusasutuste kujundamisel. See on laiemalt tajutud kui oluline suund, arvestades üha vananevat elanikkonda ja kasvavat huvi kogukonnakesksete lahenduste vastu. [2]

Los Angeleses asuv MacArthur Park on hea näide Inter-Generational Design'i rakendamisest avalikus linnaruumis. Park on kavandatud nii, et see pakuks erinevaid funktsioone ja tegevusi kõikidele vanuserühmadele. Parki erinevad alad on loodud arvestades nii laste, noorte, täiskasvanute kui ka eakate vajadusi ja huvisid ning nende omavahelisi suhteid.

Lastele on loodud eraldi mänguväljakud ja piiratud alad, kus nad saavad turvaliselt mängida. Noortele on loodud spordiväljakud ja avatud alad, kus saab tegeleda erinevate tegevustega. Täiskasvanutele on loodud jalutusrajad ja puhkealad, kus saab lõõgastuda ning sõpradega aega veeta. Eakatele on loodud spetsiaalsed istumisalad ja tegevused, mis toetavad nende tervist ja heaolu.

MacArthur Park demonstreerib, kuidas Inter-Generational Design'i põhimõtteid saab rakendada avalikus ruumis ning kuidas erinevate vanuserühmade vajadused saab ühendada ühtseks ja terviklikuks keskkonnaks, mis toetab sotsiaalset sidusust ja heaolu.

1.3.2 Sotisaalne jätkusuutlikkus

Sotsiaalne jätkusuutlikkus on üks kolmest jätkusuutlikkuse dimensioonist, mis keskendub sotsiaalsetele ja inimõiguste küsimustele ning kogukondade tugevdamisele. See hõlmab kõiki tegevusi, mis aitavad kaasa tervisliku, õiglase ja võrdse ühiskonna kujunemisele ning mis tagavad inimeste heaolu ja rahulolu nii praegusel kui ka tulevastel põlvkondadel. Sotsiaalselt jätkusuutliku ühiskonna tunnuseks on sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine, sotsiaalsete õiguste tagamine, tervislike kogukondade loomine ja kultuuridevahelise mõistmise edendamine. Sotsiaalne jätkusuutlikkus on üliloluline osa kogu jätkusuutlikkuse kontseptsioonist, sest see aitab kaasa kogu maailma tasakaalustatud ja jätkusuutlikule arengule. [3]

Sotsiaalne jätkusuutlikkus arhitektuuris tähendab hoone disaini ja ehitamise põhimõtete rakendamist, mis toetavad sotsiaalset heaolu ja võrdsust ning parandavad kogukonna elukvaliteeti ja kaasatust. See hõlmab arhitektuurilisi lahendusi, mis soodustavad tervislikku eluviisi, kogukonna kaasamist, kultuurilist mitmekesisust, avalikku ruumi kasutamist, säästvat transporti ja energiaefektiivsust. Sotsiaalne jätkusuutlikkus on üks kolmest säästva arengu mõõtmest, milleks on ka keskkondlik ja majanduslik jätkusuutlikkus. Arhitektuuris võib sotsiaalne jätkusuutlikkus aidata kaasa kogukonna paremale sidususele ja vastupidavusele, parandades seeläbi hoone ja kogukonna eluiga. [3]

Üks näide sotsiaalse jätkusuutlikkuse rakendamisest arhitektuuris on Kopenhaageni Kuninglik Raamatukogu. Hoone disain on mõeldud soodustama kogukonna kaasatust ja teadmiste jagamist. Raamatukogus on ruume nii individuaalseks õppimiseks kui ka rühmatöödeks. Seal on ka avalikud ruumid ja terrassid, kus külastajad saavad kohtuda, suhelda ja mõtteid vahetada. Ehitusmaterjalidena kasutati kohalikku graniiti ja taastuvaid puitmaterjale ning hoonel on ka mitmeid energia- ja veesäästu lahendusi, nagu päikesepaneelid, rohelised katused ja vihmavee kogumissüsteemid. Kogu disaini eesmärk oli tagada kogukonna sotsiaalne heaolu ja jätkusuutlikkus.

Foto nr 1. Kopenhaageni Kuninglik Raamatukogu. Allikas: Laura Stamer

Foto nr 2. Kopenhaageni Kuninglik Raamatukogu. Allikas: Laura Stamer

1.3.3 Sotsiaalne kapital

Sotsiaalne kapital hõlmab kogukonna võrgustikke, koostööd ja usaldust ning see võib olla kasulik erinevate generatsioonide vahelise suhtluse ja koostöö edendamiseks samuti ja teadlikkuse tõstmist kohalike probleemide osas.

Näiteks võib keskus korraldada ühistegevusi ja sündmusi, kus eri vanuses inimesed saavad kokku tulla ja koos midagi teha, näiteks kultuuri- ja spordiüritused, töötoad, käsitööpäevad jne. See võimaldab inimestel luua uusi sotsiaalseid sidemeid, jagada kogemusi ja teadmisi ning suurendada vastastikust usaldust. Keskuses saab ka korraldada õppimis- ja koolitusprogramme, mis edendavad kogukonna teadmisi ja oskusi, ning aidata kaasa sotsiaalsete võrgustike loomisele. [4]

Need tegevused aitavad luua sotsiaalset kapitali, mis tähendab kogukonna inimeste omavaheliste suhete ja võrgustike kogumit, mis loovad väärtust ja toetavad kogukonna arengut ja heaolu. Sotsiaalne kapital on oluline tegur, mis aitab kaasa ühtse ja tervikliku kogukonna loomisele ning tagab keskuse jätkusuutlikkuse ja edukuse.

Seattle'is asuv P-Patchi kogukonna aed on suurepärane näide arhitektuurilisest lahendusest, mis toetab sotsiaalset kapitali. Aed asub tihedalt asustatud piirkonnas, kus on vähe rohelist ruumi, ja see on loodud selleks, et kogukonna liikmed saaksid koos aeda hooldada ja saaki jagada.

Aed on avatud kõigile kogukonna liikmetele, olenemata nende sissetulekust või taustast, ja see toetab kogukonnasisest koostööd ja suhtlemist. Lisaks pakub see võimalust kohaliku toidu kasvatamiseks, mis vähendab sõltuvust kaugemalt toodetud toidust ja seeläbi toetab jätkusuutlikku arengut. [5]

P-Patchi kogukonna aed on ka mõjutanud piirkonna sotsiaalset kapitali laiemalt. Uuringud on näidanud, et aia kasutamine on seotud suurema sotsiaalse sidususe ja solidaarsuse tundega kogukonna liikmete vahel ning see on aidanud kaasa ka piirkonna elanike füüsilisele ja vaimsele tervisele. Aed on muutunud piirkonna südameks, kus inimesed saavad koos aega veeta ja üksteisega suhelda ning seeläbi tugevdada oma kogukonda ja suurendada sotsiaalset kapitali.

1.4 Juhtumiuuring

1.4.1 "Bridge Meadows" lastekodu keskus

"Bridge Meadows" on loodud 2010. aastal USA-s Oregonis ja selle autorid on firma MWA Architects koostöös organisatsioonidega "Northwest Housing Alternatives" ja "Generations United". [6]

"Bridge Meadows" projektis on kolm hoonet: lastekodu, eakate korterid ja ühiskondlik hoone. Kõik hooned on ühendatud avatud õuealaga, mis on loodud selleks, et soodustada naabruskonna elanike suhtlemist ja koostööd.

Foto nr 3. Bridge Meadows kahe korteriga elamud. Allikas: Hart Architecture PC koduleht

Lastekodu on kahetasandiline ja selles on kokku 27 korterit, millest 24 on kahe- ja kolme magamistoaga korterid perele ning kolm on üksikutele noorukitele. Eakate korterid on kahekordsed ja neis on kokku 12 korterit. Kõik korterid on projekteeritud mugavaks ja funktsionaalseks ning neis on palju looduslikku valgust ja õhku.

Ühiskondlikus hoones on lastekodu ja eakate korterite vahel asuvad avalikud ruumid, nagu köök, elutuba, jõusaal, õppe- ja harrastusruumid ning ruumid koosviibimisteks ja üritusteks. Seda hooneosa kasutatakse ka üldiseks teeninduseks ja toetuseks lastele ja nende hooldajatele ning eakatele elanikele.

Hoonekompleksi eesmärk on luua kogukondlik elukeskkond, mis ühendab adopteeritud lastega pered ja vanemaealised inimesed, kes elavad üksi või tunnevad end sotsiaalselt isoleerituna. Projekti eesmärk on pakkuda turvalist, toetavat ja tervislikku keskkonda, mis soodustab vastastikust abi ja suhtlemist erinevate põlvkondade vahel. Lisaks aitab projekt kaasa sotsiaalse isolatsiooni vähendamisele vanemaealiste seas ning loob lastele turvalise ja armastava kodu, kus neil on võimalus õppida ja areneda. Projekti eesmärk on luua kogukond, kus inimesed saavad üksteiselt õppida ja toetust leida ning kus kõigil on võimalus täiel määral osaleda ja kaasa rääkida. [6]

"Bridge Meadows" ja Nõmme generatsioonidevahelise keskuse projektid sarnanevad eesmärgilt, mõlemad on loodud erinevate põlvkondade koostöö ja kooselu edendamiseks. Samuti on mõlema projekti juures oluline roll kogukonna kaasamisel ja loodud keskuste avamisel laiemale avalikkusele. Lisaks "Bridge Meadows" kui ka Nõmme generatsioonidevahelise keskuse projektid jagavad sarnasust ruumiprogrammi osas, kuna mõlemad projektid kasutavad eraldiseisvaid eluhooneid - "Bridge Meadows" puhul kortermaju ja Nõmme generatsioonidevahelise keskuse puhul üksikelamuid. Eraldiseisvad elamud asenduskodu keskuses loovad kodusema keskkonna ja tagavad elanikele suurema privaatsuse.

Foto nr 4. Bridge Meadows lastekodu keskuse sisehoov. Allikas: Bridge Meadows koduleht

1.4.2 SOS lasteküla Harksheide’s

KRESINGS arhitektuuribüroo poolt kavandatud kolmeosaline hooneansambel ühendab mitte ainult elamugruppe ja lasteküla peresid, vaid ka linnaosa kohvikut, päevakeskust, mitme põlvkonna maja ning hariduskeskust. Lisaks vabalt ligipääsetav mänguväljak toimib kohtumispaigana kõikidele naabruskonna elanikele. [7]

SOS-Kinderdorf on mõeldud saama uueks linna keskuseks ümbritseva piirkonna elanikele. SOS-Kinderdorf keskuses paikneb avalik lasteaed, kohalik kohvik multigeneratsioonilises majas kultuuri- ja haridusalaste pakkumistega ning hariduskeskus, mison avatud kõigile, nagu ka suur mänguala. Plats tamme ja ümbritseva pingiga on avalik ruum, kutsudes inimesi viibima ja suhtlema ning teeühendus ühendab rahvarohke jalakäijate ala ja uue keskuse laste mänguväljakuga.

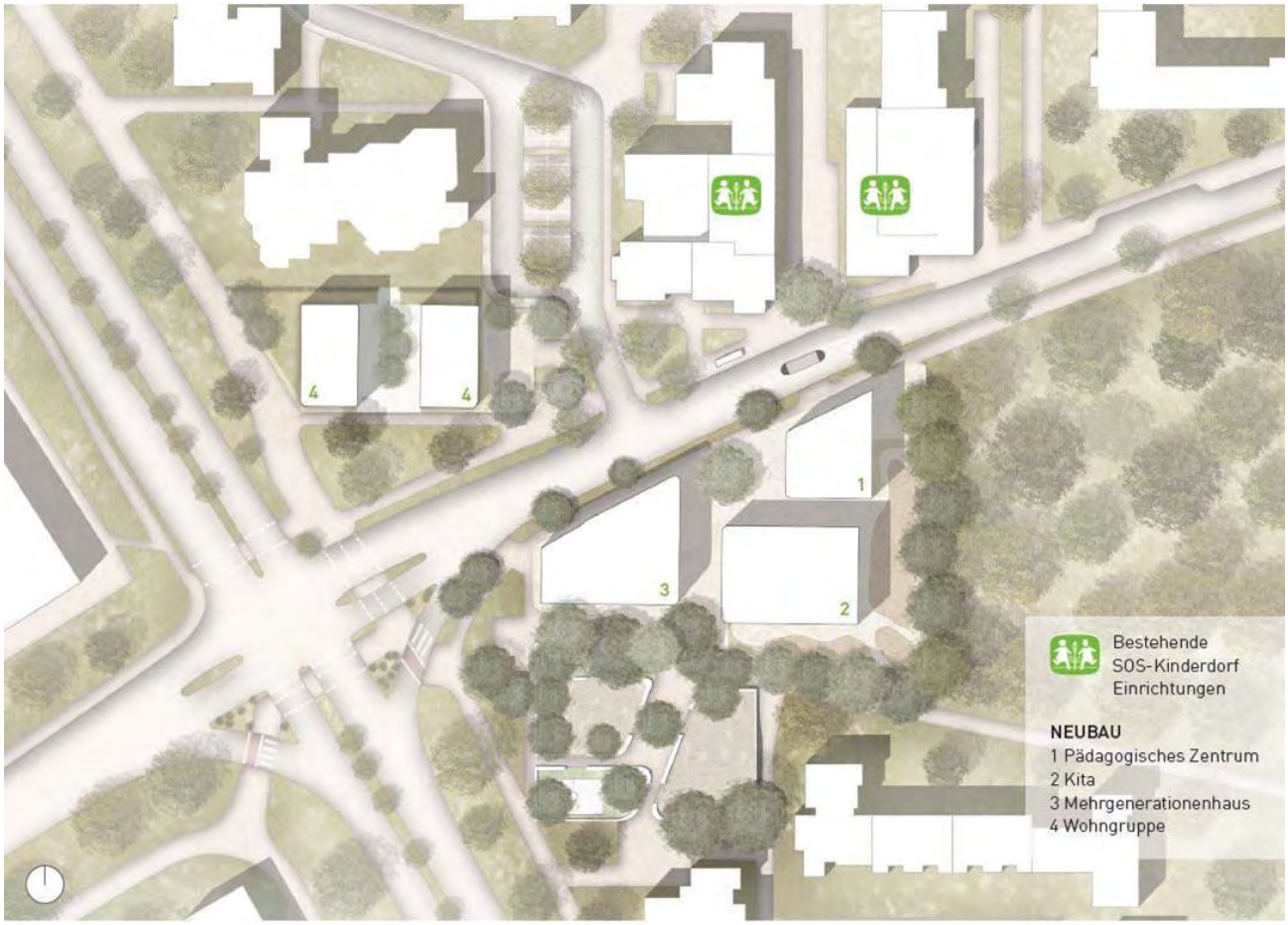

Joonis nr 3. SOS-Kinderdorf asendiplaan. Allikas: Architizer

Joonis nr 4. SOS-Kinderdorf’i põhiplaan. Allikas: Architizer

Joonis nr 5. SOS-Kinderdorf’i vaade. Allikas: Architizer

SOS-Kinderdorf’i põhiplaan koosneb kolmest hoonest, mis paiknevad nelinurga kujulisel krundil. Hoonete vahele jääb avatud siseõu, kus asub mänguväljak ja istumisalad.

Esimene hoone on kolmekorruseline eluhoone, kus asuvad erinevad korterid ja eluruumid SOS peredele. Teine hoone on kahekorruseline ja jaguneb kaheks osaks. Esimeses osas asub lasteaed ja teises osas multigeneratsioonikeskus koos kohvikuga. Kolmas hoone on ühekorruseline ja selles paikneb hariduskeskus.

Kõik hooned on kaetud puidust välisfassaadiga, mis annab hoonekompleksile loodusliku ja kutsuva ilme. Hoonete funktsioonid on paigutatud nii, et need loovad kogukonna tunnet ja võimaldavad erinevate vanuserühmade inimestel koos aega veeta.

Foto nr 5. SOS-Kinderdorf’i visuaal. Allikas: Arhitizer

Nõmme generatsioonidevahelise keskusega sarnaselt on projekt loodud arhitektuuriliselt huvitava ja kaasaegse disainiga ning mõlemad sisaldavad eraldiseisvaid elamuid, mis pakuvad privaatsust ja kodutunnet. Mõlemad projektid on ka avatud laiemale avalikkusele, mitte ainult projekti elanikele, pakkudes erinevaid teenuseid ja lisaväärtust kogukonnale.

SOS-Kinderdorf'i projekti arhitektuuriline lahendus arvestas olemasoleva looduse ja ümbritseva keskkonnaga, säilitades mitmeid juba olemasolevaid puid. Arhitektid kohandasid hoonete paigutuse ja suuruse vastavalt puude asukohale ja jätsid need alles, et tagada võimalikult väheste puude mahavõtmist ja sellest tulenevalt vähendada projekti negatiivset mõju loodusele. Puud ja haljastus said seeläbi oluliseks osaks projekti disainist, luues harmoonilise ja looduslähedase keskkonna koos hoonetega. Sarnaselt SOS-Kinderdorf projektile on lõputöös kavandatud hoonete kompleksi arhitektuur loodud lähtuvalt ümbritsevast keskkonnast, loodusest ja juba olemasoleva hoone vormidest. [7]

Foto nr 6. SOS-Kinderdorf'i visuaal. Allikas: Archello

1.5. Diplomitöö kontseptsioon

Lõputöö areneb välja Lõputöö kujuneb välja olemasoleva Nõmme lastekodu kinnistu paiknemisest ning vajadustest. Valitud asukoht pakub võimalusi erinevate kihistuste ja funktsioonide integreerimiseks, et luua lisaväärtust nii kogukonnale kui ka Nõmme lastekodule.

Hoonekompleks on kavandatud selliselt, et see sobituks Nõmme loodusliku ja ajaloolise keskkonnaga. Hoonete disaini on rõhutatud selleks, et nad oleksid funktsionaalsed ning vastaksid kogukonna vajadustele. Hoonekompleksi erinevate osade paigutus on mõeldud nii, et see soodustaks kogukonna omavahelist suhtlemist ning koostööd. Näiteks on asenduskodu elanikud majutatud eraldiseisvatesse üksikelamutesse, mis pakuvad neile privaatsust, kuid samas on nad integreeritud kogukonda ja saavad osaleda erinevates tegevustes.

Hobihooned ja joogahoone on loodud spetsiaalselt selleks, et pakkuda erinevaid hobitegevusi ning võimalusi tervislikuks eluviisiks. Aiakultuuride kasvatamiseks on eraldatud spetsiaalsed alad, kus kogukonna liikmed saavad üheskoos kasvatada taimi ning nautida nende vilju. Raamatukogu koos õpikeskusega on kavandatud selleks, et toetada elukestvat õpet ning pakuda erinevaid võimalusi enesearenguks.

Turuhoone koos kohvikuga on mõeldud kohaliku toidu- ja käsitöökaupade müümiseks, mis soodustab kohaliku majanduse arengut. Päevakeskuse funktsiooniga hobihooned on mõeldud eakatele, asenduskodu elanike kui ka Nõmme elanikele, nt koolitundide korraldamiseks, kus nad saavad osaleda erinevates tegevustes ning kohtuda teiste kogukonna liikmetega. Asenduskodu elanikud saavad samuti neid tegevusi jagada ning seeläbi vähendada sotsiaalset isolatsiooni.

Projekteeritava hoonekompleksi eesmärk on anda lastekodulastele kaasaegne keskkond, mis lisaks asenduskodudele pakub ka eakatele päevakeskuse funktsiooni. Keskus loob integreeritud kogukonna, mida toetab looduslik keskkond ning harmooniline arhitektuu

2. PROJEKTLAHENDUSE SELETUSKIRI

2.1 Asukoht

Projekti põhifookuseks on Nõmme lastekodu kinnistu, mis asub aadressil Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Vana-Pärnu mnt 9a..Planeeritav ala külgneb Nõmme keskusega, täpsemalt läänest Nõmme turuga ning põhjast Nõmme-Mustamäe nõlvaga.

Joonis nr 6. Asukoha kaart. Allikas: Geoportaal, autori täiendustega

2.2 Ajalooline ülevaade

Nõmme ajalugu ulatub tagasi aastasse 1318, mil esmakordselt mainiti Nõmme nimega seotud küla Harjumaal. Nõmme piirkonna tuntumaks ajalooliseks objektiks on Kivimäe mõis, mille esmamainimine pärineb 1554. aastast. [8]

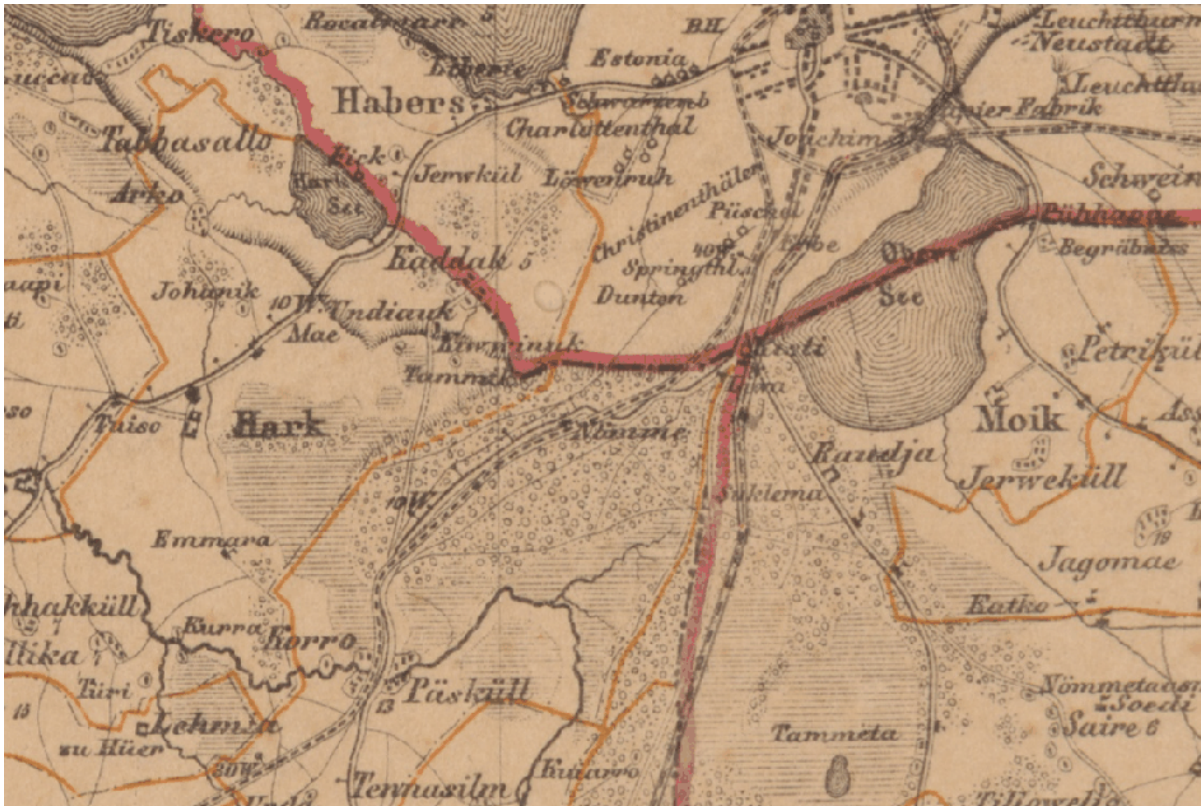

Joonis nr 7. Ajalooline asukoha kaart. Allikas: Geoportaal

Nõmme oli 18. sajandil põllumajanduslik piirkond, kus valdavalt tegeleti karjatatud loomade pidamise ja heina niitmisega. Piirkonda iseloomustasid sood ja rabad, mida hakati järk-järgult kuivendama ja harima. Esimesed talud rajati 18. sajandi alguses, kuid asulate kujunemine oli alles algusjärgus.

Sajandi lõpus hakkas Nõmmest kujunema suvituspiirkond, kus baltisakslased ehitasid endale suvemajad ja villaad ning veetsid seal aega puhkuse ja vaba aja veetmise eesmärgil. Selle tulemusena hakati rajama ka avalikke puhkealasid, nagu näiteks Harku järv ja Kivimägi.
Samuti kerkis Nõmmesse tol ajal mitmeid mõisaid, millest mõned on säilinud tänaseni. Näiteks Nõmme-Harku mõis rajati 18. sajandi lõpus ja kujunes kiiresti üheks piirkonna tähtsaimaks mõisaks. Mõisa majanduslikud tegevused hõlmasid põllumajandust, metsamajandust ja kalandust. Mõisahoone ise oli ehitatud barokk-stiilis ja sellel oli suur pargiala koos järvega.

19. sajandil oli Nõmme endiselt peamiselt metsane ja hõredalt asustatud ala. 19. sajandi alguses asus Nõmmel vaid mõned talud, mis kuulusid Tallinna linna alluvusse. Esimesed suvemajad ehitati Nõmmele 1830. aastatel, kuid Nõmme hakkas kiiresti arenema alles 1870. aastatel, kui rajati raudteejaam ning muud infrastruktuurid.

Foto nr 7. Nõmme jaam ja ülesõit XIX sajandi lõpul. Allikas: Nõmme Muuseum

Raudteejaam, mis avati 1873. aastal, muutis Nõmme hõlpsasti ligipääsetavaks Tallinnast. See omakorda tõi kaasa esimeste suvilate ehitamise Nõmmele. Alguses olid suvilad lihtsad ja tagasihoidlikud, kuid aja jooksul hakkasid need muutuma suuremaks ja keerukamaks, järgides populaarseid arhitektuuristiile. [9]

Lisaks suvilatele hakkasid Nõmmel tekkima ka talud ja mõisad, millest mõned on tänaseni säilinud. Kuna Nõmme metsad olid hea kvaliteediga, hakkasid siin arenema ka puidutööstus ja saematerjali tootmine. See tõi kaasa ka palju töökohti ning Nõmme elanike arv kasvas märkimisväärselt.

19. sajandil tekkis Nõmmel ka kogukondlik elu. 1876. aastal asutati Nõmme Esimene Selts, mis oli suunatud hariduse ja kultuuri edendamisele. Seltsi juures asutati ka Nõmme esimene kool.
Kokkuvõttes võib öelda, et 19. sajand oli Nõmme jaoks oluline aeg, kus toimus kiire areng ning kus kujunesid välja esimesed suvilad, talud ja mõisad. Lisaks tekkisid siin ka tööstus ja kogukondlik elu. [9]

Joonis nr 8. EV topo 25T (1923-1935). Allikas: Geoportaal

20. sajand tõi Nõmmele kaasa palju muutusi ja arenguid. Esimese maailmasõja järel, Eesti Vabariigi ajal, asus Nõmme kiiresti kasvama. Elanikkond suurenes märgatavalt ning rajati uusi hooneid, sealhulgas korterelamuid ja eramuid. 20. sajandi alguses oli Nõmme suuresti kuurortlinn, kus valitsesid historitsistlikud ja juugendstiilis ehitised. Pärast Eesti iseseisvumist aastal 1918 muutus Nõmme areng kiiremaks ja linnaosa tänapäevane ilme hakkas kujunema.

Foto nr 8. Nõmme keskus 1921. aastal. (foto: Leho Lõhmuse erakogu). Allikas: Ajapaik

1. Nõmme raudtee ülesõit..
2. Oit & Mäe lauavabrik Õie ja Raudtee tänava nurgal.
3. Restoran Lucullus, hilisem Talveaed Siini tänaval.
4. Põld
5. Apteek omanimelisel st Apteegi tänaval nr 4.
6. Elumaja Apteegi 2 .
7. Nõmme jaamahoone pika katusealusega ühel ja jaama restoran teisel pool.
8. Nõmme aiand
9. Nõmme alevivalitsuse hoone Pärnu maantee ääres.
10. Nõmme postkontor.
11. Nõmme elektrijaam Raudtee tänaval.
12. Nõmme pritsimaja.
13. Nõmme Alevi algkool, endine Glehni vorstivabrik.
14. Nõmme turuplats.
15. Piknes Liiva-Vääna kitsarööpaline raudtee
16. Pärnu maantee

Nõmme arhitektuuriline nägu muutus järsult pärast 1920. aastaid, kui hakati rajama uusi elamurajoone. Paljud neist olid funktsionalistliku arhitektuuristiiliga, kuid leidus ka rikkalikult kaunistatud ja traditsioonilisemaid juugend stiilis maju. Tuntumad funktsionalistlikud hooned Nõmmel on näiteks Vana-Mustamäe tänaval asuv korrusmaja, mida tuntakse "Nõmme moodsa arhitektuuri pärli" nime all, ning Tallinna Tehnikaülikooli peahoone, mis asub Nõmme piiril. Juugend stiilist tasub mainida Pärnu maantee ääres asuvat Endla maja, mis valmis 1909. aastal. Hoone on ilmekas näide jugendstiili mõjust, mida iseloomustavad pehmed kumerad jooned ja kaunistused, sageli loodusest inspireeritud motiividega.

Foto nr 9. Edgar Kuusik funktsionalistlik eramu (Nurme 40). Allikas: Ajapaik

1930ndatel domineeris funktsionalistlik stiil, millele järgnes sõjajärgne periood, mil Nõmmel ehitati peamiselt stalinistlikus stiilis elamuid ning avalikke hooneid. 1960-70ndatel aastatel oli populaarne modernistlik stiil, mida iseloomustavad teravad nurkad ja minimalistlikud jooned.

Alates 1990ndatest on Nõmme arhitektuur olnud pigem traditsioonilisem, kus on kasutatud palju klassikalisi ja ajaloolisi elemente. Samuti on tähelepanuväärne, et Nõmmel on säilinud palju vanu puumaju, mis annavad piirkonnale erilise võlu. Viimastel aastatel on Nõmmel toimunud ka uute modernsete elamute ehitus, kus on kasutatud kaasaegseid materjale ja disainilahendusi. [9]

Tänapäeval on Nõmme üks Tallinna hinnatumaid ja rohelisemaid linnaosasid, kus on säilinud kaunis loodus ning palju ajaloolist arhitektuuri. Linnaosa areng on olnud suunatud eelkõige elamuehitusele ning kaasaegse infrastruktuuri loomisele.

Nõmme on endiselt tuntud oma puumajade, funktsionalistlike kortermajade ja villade poolest, mis on ehitatud peamiselt 1920-1930ndatel aastatel ning mida on hoolikalt renoveeritud ja säilitatud. Samuti on Nõmmel mitmeid unikaalseid arhitektuurimälestisi, nagu näiteks Nõmme turuhoone ja endine raudteejaama hoone. [9]

Lisaks elamutele on Nõmmel kaasaegseid kaubanduskeskusi, kohvikuid, restorane, spordi- ja vabaajakeskusi ning palju rohelisi park- ja metsaalasid. Linnaosas on mitmeid populaarseid matka- ja jooksuradasid ning jalgrattateid, mis võimaldavad nautida kaunist loodust ning värsket õhku.

2.2.1 Nõmme lastekodu ajalugu

Nõmme Lastekodu ajalugu ulatub tagasi aastasse 1918, mil asutati esimene lastekodu Tallinna kesklinnas. Kuid selle aja lastekodud ei pakkunud piisavalt head elu- ja õpikeskkonda lastele, seega otsustati luua uus lastekodu Nõmme linnaossa. [9]

Lastekodu noortemaja asutati aastal 1947 ning Männi hoiukodu 1965. aastal. Tegemist ei ole muinsuskaitseall olevate hoonetega.

Foto nr 10. Nõmme lastekodu(Juhani, O.) Allikas: Ajapaik

Aadressile Vana-Pärnu mnt 9a koliti Nõmme Lastekodu 1972. aastal. Sel ajal oli hoone juba olemas ning seda oli enne kasutanud Nõmme Lastekodu kooliosa. Hoone asus vaikses ja rohelises piirkonnas ning oli sobiv lastekodu vajaduste jaoks. [9]

Nõmme Lastekodu oli suunatud eelkõige abivajavatele ja hooldusvajadusega lastele. Lastekodus oli ka kooliosa, kus õpetati lapsi vastavalt nende võimetele ning huvi- ja tegevusvaldkondadele. Tegevus lastekodus jätkus ka Nõukogude ajal, kuigi rasked ajad tõid kaasa ka palju probleeme ja väljakutseid.

Foto nr 11. Nõmme lastekodu(Juhani, O.) Allikas: Ajapaik

2.3 Nõmme turu ajalugu

Nõmme turg asutati 1908. aastal, kui Nõmme oli alles alles arenev eeslinn. Alguses asus turg Pääsküla jaamahoone juures, kuid 1913. aastal kolis ta praegusele kohale Turu platsile. Alguses oli turg väike, kuid hiljem laiendati seda mitmel korral. Algul oli tegemist väikese turuplatsiga, kuid aja jooksul kasvas turg järjest suuremaks ning laienes üha uute müüjate ja kaupadega.

Nõmme turu loomise peamiseks põhjuseks oli Nõmme elanike vajadus lähedase ja mugava turu järele, kus saaks osta värsket toitu ning muid tarbekaupu. Enne turu rajamist pidid Nõmme elanikud käima kauplemas kas Tallinna kesklinnas või mujal, mis oli aeganõudev ja ebamugav. Turu rajamise mõtte tekkimisele aitas kaasa ka Nõmme linnaosa kiire areng ja elanike arvu kasv. Nõmme turg oli oluline kaubanduskeskus mitte ainult Nõmme piirkonnale, vaid ka kogu Tallinnale. Seal müüdi värskeid puu- ja köögivilju, liha, kala, piima, pagaritooted ja palju muud. Turul käimine oli ka sotsiaalne sündmus, kus inimesed kohtusid ja vahetasid uudiseid.

1930. aastatel ehitati turule uus hoone, mis oli tol ajal üks Tallinna moodsamaid kaubahooneid. Müügimaja arhitektiks oli Ronert Natus. Sõja ajal kannatas turg suuri kahjustusi ning pärast sõda taasavati see järk-järgult ning laienes taas uute müüjate ja kaupadega. [11]

Foto nr 12. Nõmme turuhoone 1930. aastatel. Allikas: Leho Lõhmuse erakogu

Foto nr 13. Nõmme turuhoone 1986. aastatel. Allikas: Ajapaik

Nõmme turu renoveerimine algas 2009. aastal ning see hõlmas turuhoone põhjalikku uuendamist. Renoveerimise käigus vahetati välja hoone katus ja fassaad, tehti uued vee- ja kanalisatsiooni süsteemid, paigaldati uus ventilatsioonisüsteem ja kaasaegne küttesüsteem. Lisaks muudeti hoone siseplaneeringut, et tagada parem kasutusmugavus turu külastajatele. Aprillis 2010 süttis Nõmme turuhoone ning tulekahju hävitas peaaegu täielikult hoone. Sama aasta novembris taasavati Nõmme turuhoone, täielikult taastatud välisilmega ning uuendatud siseruumidega.

Foto nr 14. Nõmme turuhoone 2020. aastatel. Allikas: Erki Pärnaku

Tänapäeval on Nõmme turg endiselt oluline kaubanduskeskus, kus müüakse nii kohalikke toiduaineid kui ka rõivaid, jalanõusid ja muid esemeid.

Foto nr 15. Nõmme turuhoone 2020. aastatel. Allikas: Nõmme turu koduleht

2.4 Nõmme kultuurikeskuse ajalugu

Nõmme kultuurikeskuse ajalugu ulatub tagasi 20. sajandi algusesse, mil Nõmme oli järjest populaarsemaks muutuv suvilapiirkond Tallinna lähistel. Esialgu toimusid kultuuriüritused ja etendused erinevates hoonetes ning ajutistes ruumides. 1924. aastal ehitati Nõmme keskusesse turuplatsi äärde kinohoone, mis sai algusest peale oluliseks kultuuri- ja meelelahutuskeskuseks piirkonnas. See oli mitmete ümbernimetamiste ja omanike vahetuste läbi elanud. [11]

1945. aastal asutati Tallinna Töörahva Saadikute Nõukogu aktiga Nõmme kultuurimaja, mis asus tol ajal endises kinohoones nimega "Endla". Kuigi tegelikult said esimesed ruumid kultuurimaja valdusse alles 1946. aasta septembris ja järgnevatel aastatel tegeleti remondi ja ehitustöödega. [11]

Foto nr 16. Nõmme kultuurikeskus. Allikas: Nõmmekultuur koduleht

Nõmme Kultuurikeskuse arhitektuur järgis tollaseid suundumusi ning pakkus funktsionaalseid ja esteetiliselt nauditavaid ruume kultuuriürituste korraldamiseks. Keskuse arhitektideks on Friedrich Wendach ja Edgar Velbri, kelle panus Nõmme Kultuurikeskuse arhitektuurilisse projekti aitas luua hoone, mis oli sobivalt kaasaegne, kuid samas sulandus hästi Nõmme piirkonna keskkonda.

Nõmme Kultuurikeskuse arhitektuurne stiil võib liigitada modernistlikuks. Modernism oli 20. sajandi arhitektuuriliikumine, mis rõhutas funktsionaalsust, lihtsustatud vorme ja uusi materjale ning püüdis luua kaasaegseid ja progressiivseid ruume.

Foto nr 17. Nõmme kultuurikeskus tänapäeval. Allikas: Nõmmekultuur koduleht

2.5 Lähipiirkonna iseloomustus

Planeeritava ala perimeetri ümber asetsevad Nõmme turg, Kultuurikeskus, kauplused ja hulk looduslikku maastikku, sealhulgas Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala, samuti on alal ja selle ümbruses suurel hulgal kõrghaljastust. Arhitekutuurselt leidub asukohas nii ajaloolisi puitvillasid kui ka hiljutisi elu- ja ärihooneid.

Joonis nr 9. Lähiala kaart. Allikas: Geoportaal, autori täiendustega

Külgnevad ühistranspordi peatused on indikeeritud sinise punktiga.

2.6 Olemasoleva olukorra hinnang

Kinnistul paikneb kaks hoonet Tallinna Laste Turvakeskuse Männi turvakodu ja Tallinna Lastekodu, mis kuuluvad munitsipaalomandile. Kinnistu kogupindala, millel hooned paiknevad on 9389m^2. Hoonete üldine seisukord on halb ning aeg-ajalt on neid renoveeritud, kuid amortisatsiooni tunnused on endiselt märgatavad. Lisaks on hoonete siseplaneering ajale jalgu jäänud.

Foto nr 18. Tallinna Lastekodu peakoone (tagafassaad). Allikas: Autori foto

Foto nr 19. Männi turvakodu hoone (külgfassaad). Allikas: Autori foto

Käesolev projekt näeb ette olemasolevate hoonete likvideerimist, kuid on mõtteliseks sihiks uutele projekteeritavatele mahtudele.

Foto nr 20. Lähiala ortofoto. Allikas: Geoportaal, autori täiendustega

2.7 Projekti asendiplaan

Kinnistu külgneb ühelt pool Vana-Pärnu maanteega. Lääne küljes on sissesõit parklaga ning idas paikneb Nõmme turg. Põhjast külgneb kinnistu jalgtee ja Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealaga. Planeeringuline paigutus lähtub Nõmme turu liikumistelgedest ning krundi piirist. Samuti on põhirõhk olemasoleva kõrghaljastuse maksimaalsel säilitamisel.

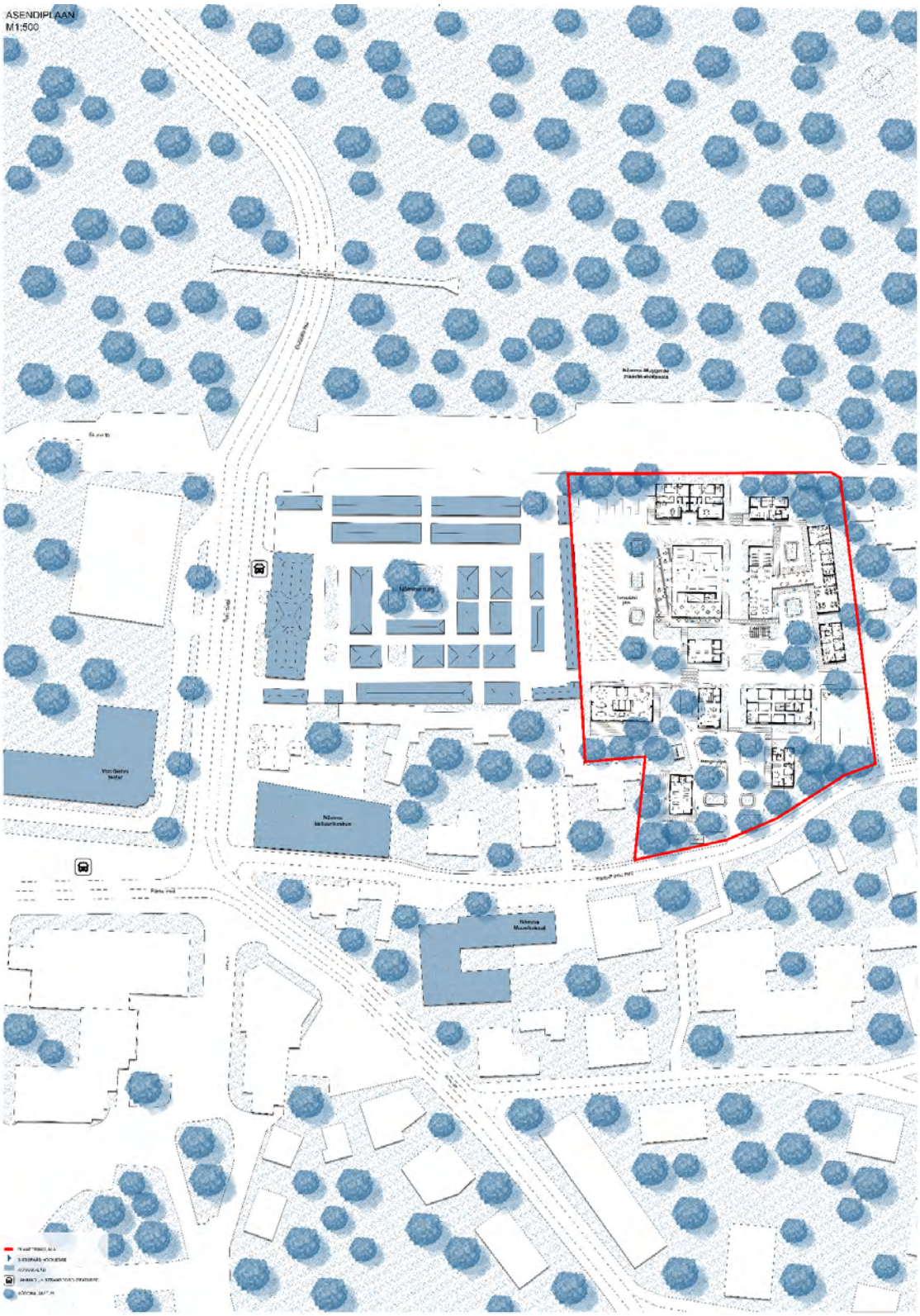

Joonis nr 10. Asendiplaan. Allikas: Autori joonis

2.8 Arhitektuurne osa

Planeeritavad hoonemahud on arhitektuurse välisilme aspektist sarnased moodustades kompleksi. Planeeritud uute hoonete hulk on 11tk, neist 5 kannab asenduskodu funktsiooni, kohvik/tururuum, õpikeskus/raamatukogu, sotsiaaltöötajate tööruumid, keraamikakoda, puutöökoda, käsitöö töökoda ning joogastuudio. Ettepanek näeb ette kahe uue põhiliikumistelje loomist läbi kinnistu, suunaga loodest kagusse ning edelast kirdesse.

Hoonekompleksi uueks väljundiks saab eakate päevakeskuse ning asekuskodde funktsioon, mis on toetatud hobihoonete ning turu funktsiooni jätkuga kinnistul. Mahud on jagunenud funktsionaalselt eraldiseisvaks, luues uue asumivõrgustiku. Mahtude näol on tegemist viilkatustega hoonetega, mis on ühekordsed. Lõunakülge on kavandatud terrassid, mida katavad varikatused. Varikatused moodustavad kompleksis varjestatud liikumistee külgnevatele põhitänavatele. Asendukodude lahendus on loodud lähtudes privaatsusest ning kasutusmugavusest, luues koduse õhkkonna elanikele. Mahud paiknevad kinnistu külgedel tagades privaatsuse. Huvihooned on kavandatud külgnedes põhitänavatega ning asumi keskosasse. Arhitektuurselt on hoonestus kavandatud kõrgete lagede ning valgusküllase lahendusena, pakkudes looduse suhestatust siseruumiga. Välisruum pakub elanikele ning külastajatele haljastatud keskkonda, kus välitunde korralda, loodust nautida, turul viibida või mänguväljakut külastada.

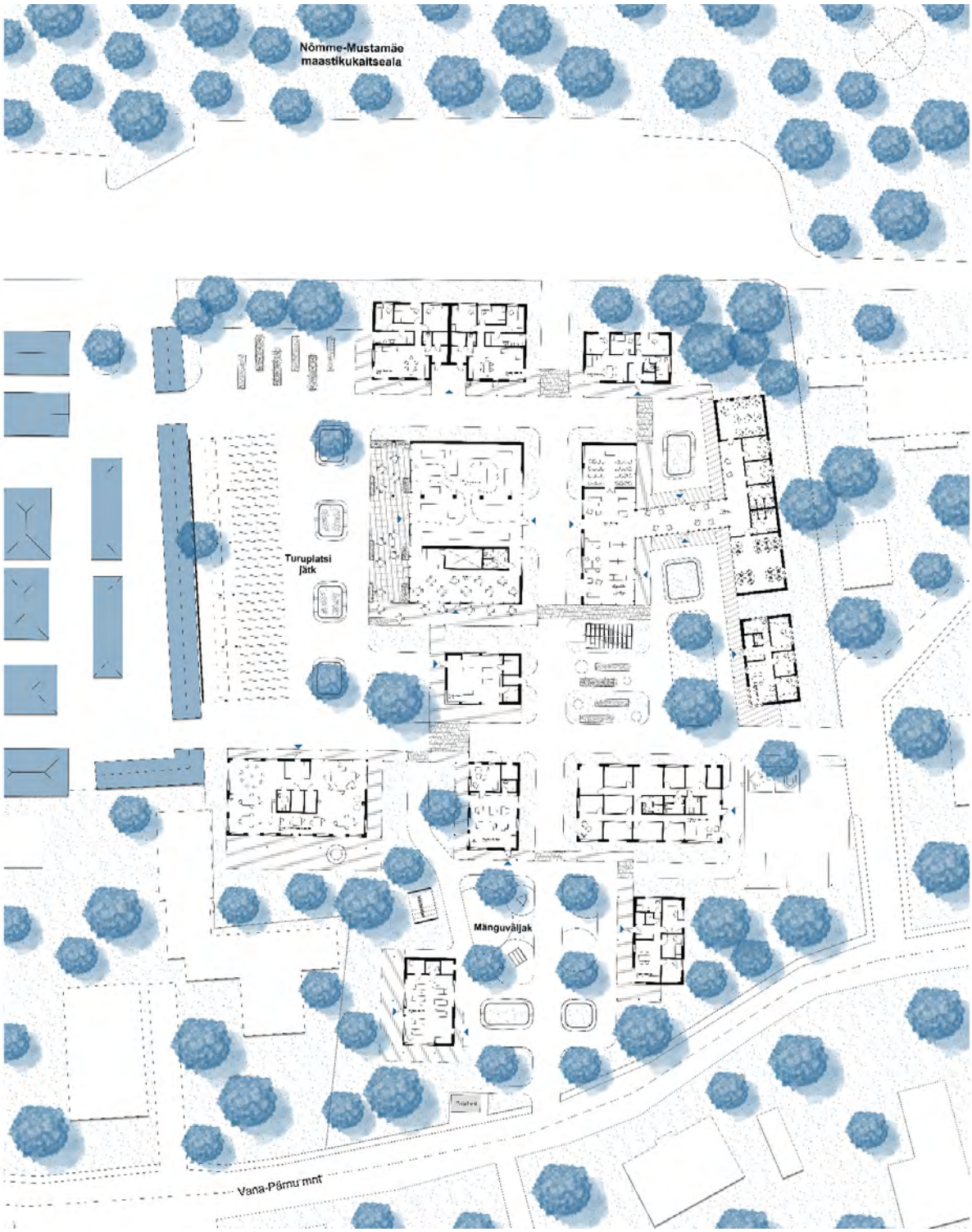

Joonis nr 11. Põhiplaan. Allikas: Autori joonis

Planeeringu ettepaneku oluline osa on turvalisus, seetõttu on kinnistut ümbritsev piirdeaed säilitatud. Lisatud on suletavad läbipääsud põhitänavate lõppu.

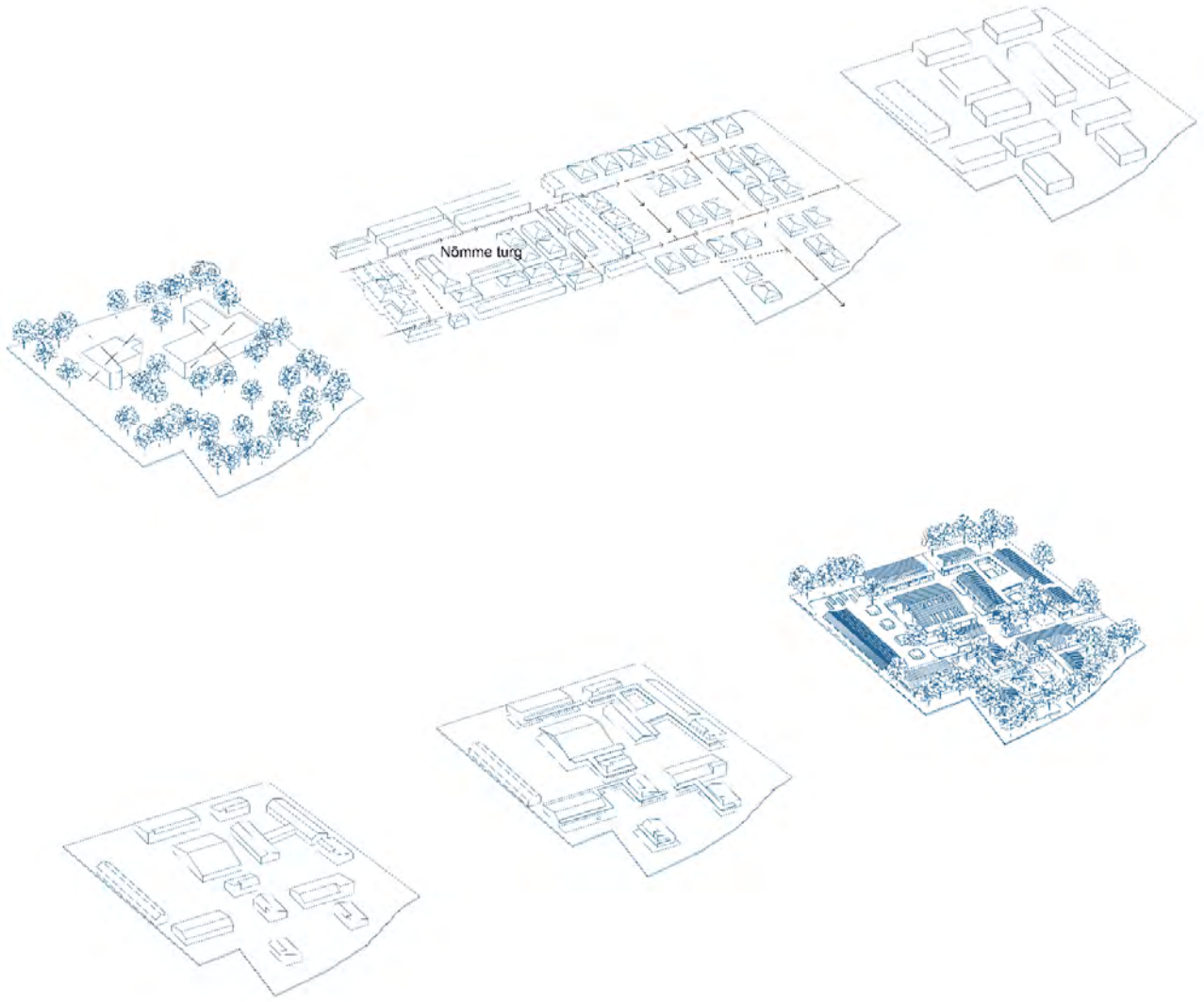

Joonis nr.18 Planeeringu jagunemise aksonomeetria. Allikas: Autori joonis

Arhitektuurselt tekkis hoonete vormid järgides Nõmme turu hoonestuse olemust lisades tänapäevane lähenemine ning funktsionaalse vajaduse järgimine. Haljastus kujunes järgides Nõmme aedlinna olemust.

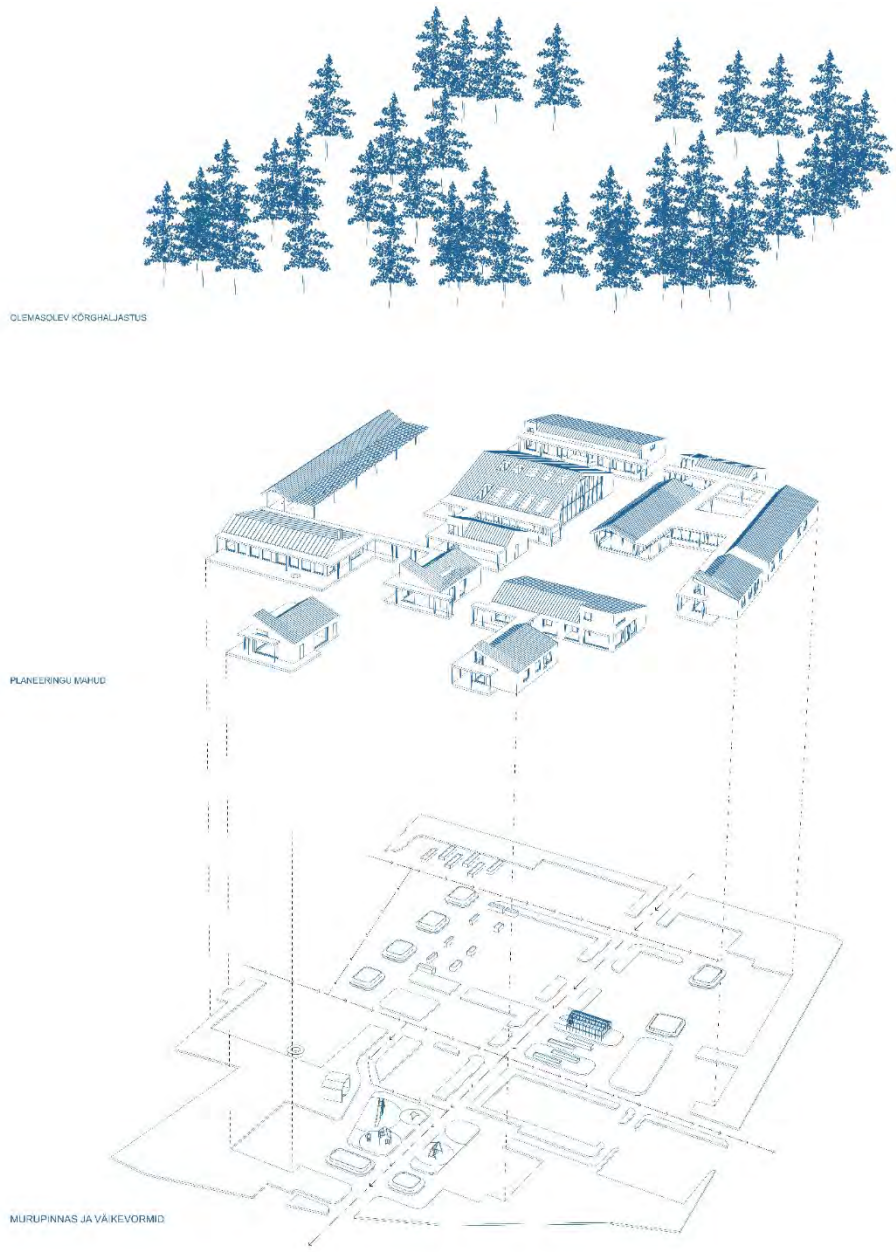

Joonis nr 13. Planeeringu jagunemise aksonomeetria. Allikas: Autori joonis

2.9 Konstruktiivne osa

Planeeritava hoonestuse kandetaristi on lahendatud CLT paneelidel ning varikatused tugipostidel. Hoonestuse vundament on lahendatud lintvundamendil.

2.10 Liikluskorraldus ja parkimine

Projekteeritud parkimisalasid on 1 – üks on lahendatud sotsiaaltöötajate hoone kõrvale, mis on asumi keskteljele kõlgnev, pakkudes head ligipääsetavust. Parklas on 6 tavaparkimiskohta ning 1 puudega inimese sõiduki parkimiskoht.

Parkimiskohtade mõõtmed on vastavalt standardile.

2.11 Tehnovarustus

Seoses olemasolevate hoonete liitumisega Tallinna ühisveevärgi ja – kanalisatsiooniga on planeeritud hoonetele eesmärk olemasolevat ühisveevärki- ja kanalisatsiooni laiendada kinnistu piirides.

Projekteeritavate hoonete tehnovõrgud ühendatakse olemasolevate trassidega.

2.12 Keskkonnakaitse

Planeeritaval alal on kõrghaljastus. Uute mahtude projekteerimisel säilitatakse nii palju puid kui võimalik. Jäätmete ladustamiseks lisatud ettenähtud prügihoone Vana-Pärnu mnt äärde, kus asuvad prügikonteinerid.

2.13 Energiatõhusus

Hoonetesse on kavandatud põrandaküte ja soojustagastusega mehaanilise ventilatsiooni süsteem. Samuti on hoonete välisseinad, katus ja põrandad täiendaval soojustatud, vähendamaks soojuskadu.

2.14 Tehnilised näitajad

Ehitisealune pind – 2713 m^2

Hoone suletud netopind – 1746 m^2

Korruste arv – 1

Kinnistu andmed

Aadress – 972 m^2

Katastriüksuse tunnus – 78404:401:0163

Sihtotstarve – Lastekodu

Pindala – 9389 m^2

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö fookus on suunatud Nõmme lastekodu laste igapäevaelu ja Nõmme eakate sotsialiseerumise parandamisele. Valitud asukoht on Nõmme keskuses asuv Nõmme lastekodu ja turvakeskus, mis on hetkel kasutusel. Lõputöö eesmärk on leida võimalusi parendavate lahenduste pakkumiseks Nõmme lastekodu elanikele ja Nõmme eakatele.

Lõputöö uurimisvaldkond paikneb Põhja-Eestis, Nõmme linnaosas, Vana-Pärnu maantee ääres asuval Nõmme lastekodu kinnistul, mis asub Nõmme keskuse lähedal. Eesti elanikkonna vananemine on olnud järjepidev protsess viimastel aastakümnetel ning see trend jätkub ka tulevikus. Samuti on Eesti lastekodu süsteemi kritiseeritud selle eest, et see ei vasta tänapäevastele standarditele ning ei paku lastekodulastele piisavalt võimalusi hariduse omandamiseks ja iseseisvaks eluks valmistumiseks.

Lõputöö eesmärk on leida optimaalne lahendus, mis soodustaks eakate ja lastekodu laste paremat suhtlemist ja integreerumist. Selleks on uuritud erinevaid arhitektuurilisi lahendusi ja funktsioone, mis vastaksid sihtgruppide vajadustele ning toetaksid kogukonna omavahelist suhtlust ja koostööd. Projekti käigus on arvestatud Nõmme piirkonna arhitektuurilist stiili ja lähedal asuvaid olulisi hooneid, et luua keskus, mis parandaks eakate ja lastekodu laste elukvaliteeti ning pakuks lisaväärtust kogukonnale.

Projekti eesmärgiks on luua hoonekompleks, mis integreerib asenduskodude ja eakate päevakeskuse funktsioonid ning võimaldab erinevaid huvitegevusi ja aiandusprojekte. Kompleksis on kavandatud hooned, mis võimaldavad asukatel sotsialiseeruda, osaleda erinevates tegevustes ja arendada oma oskusi. Lisaks on planeeritud turuhoone, kus saab müüa kohalikke toidu- ja käsitöökaupu ning toetada kohalikku majandust. Hoonekompleks on mõeldud looma integreeritud kogukonda, mis toetab elanike omavahelist suhtlust ja koostööd ning on visuaalselt atraktiivne ning harmooniline.

SUMMARY

The focus of this thesis is aimed at improving the daily lives of children in Nõmme Children's Home and enhancing socialization for the elderly in Nõmme. The chosen location is the Nõmme Children's Home and Care Center, which is currently in use and situated in the center of Nõmme. The aim of the thesis is to find opportunities for providing improvement solutions for the residents of Nõmme Children's Home and the elderly in Nõmme.

The research area of the thesis is located in the northern part of Estonia, in the Nõmme district, along Vana-Pärnu maantee, near the center of Nõmme. The aging of the Estonian population has been a consistent process in recent decades, and this trend will continue in the future. Additionally, the Estonian orphanage system has been criticized for not meeting modern standards and not providing sufficient opportunities for children in foster care to acquire education and prepare for independent living.

The objective of the thesis is to find an optimal solution that promotes better communication and integration between the elderly and children in the children's home. To achieve this, various architectural solutions and features have been examined, which meet the needs of the target groups and support mutual communication and cooperation within the community. The project takes into account the architectural style of the Nõmme region and nearby important buildings, aiming to create a center that improves the quality of life for the elderly and children in the children's home while providing added value to the community.

The project aims to create a building complex that integrates the functions of the foster homes and the elderly day center, allowing for various recreational activities and gardening projects. The designed buildings in the complex enable residents to socialize, participate in different activities, and develop their skills. Additionally, a market building is planned where local food and handicraft products can be sold, supporting the local economy. The building complex is intended to create an integrated community that supports interpersonal communication and cooperation among residents while being visually appealing and harmonious.

VIIDATUD ALLIKAD

[1] E. V. Valitsus, „Edukas kohanemine muutustega rahvastikus,“ Riigikantselei, Tallinn, 2019.

[2] J. Speedie, „Designing Intergenerational Communities,“ Designoutsider, 2021.

[3] S. P. Hall, „Design for Social sustainability,“ Future Communities, London, 2011.

[4] J. Gehl, Cities for people, London: Island Press, 2010, p. 284.

[5] C. o. Seattle, „https://www.seattle.gov/,“ 2020. [Võrgumaterjal]. Available: https://www.seattle.gov/neighborhoods/p-patch-gardening/about-the-program. [Kasutatud 06 03 2023].

[6] B. Meadows, „Bridge Meadows,“ Bridge Meadows non-profit organization, [Võrgumaterjal]. Available: https://bridgemeadows.org/. [Kasutatud 24 03 2023].

[7] Architizer, „www.Architizer.com,“ 2022. [Võrgumaterjal]. Available: https://architizer.com/projects/sos-kinderdorf/. [Kasutatud 29 03 2023].

[8] N. t. selts, „nommeteeselt,“ 2021. [Võrgumaterjal]. Available: https://nommeteeselts.ee/nommestkaks/. [Kasutatud 02 04 2023].

[9] N. lastekodu, Põhimõtted ja ajalugu, Nõmme lastekodu , 2021.

[10] T. Linnavalitsus, „Tallinn,“ [Võrgumaterjal]. Available: https://www.tallinn.ee/est/nomme/g1802s10261. [Kasutatud 03 04 2023].

[11] N. Kultuurikeskus, „Nõmmekultuur,“ [Võrgumaterjal]. Available: https://www.nommekultuur.ee/majast/ajalugu/. [Kasutatud 01 05 2023].

SITUATSIOONISKEEM
M:2000

KUJUNEMINE

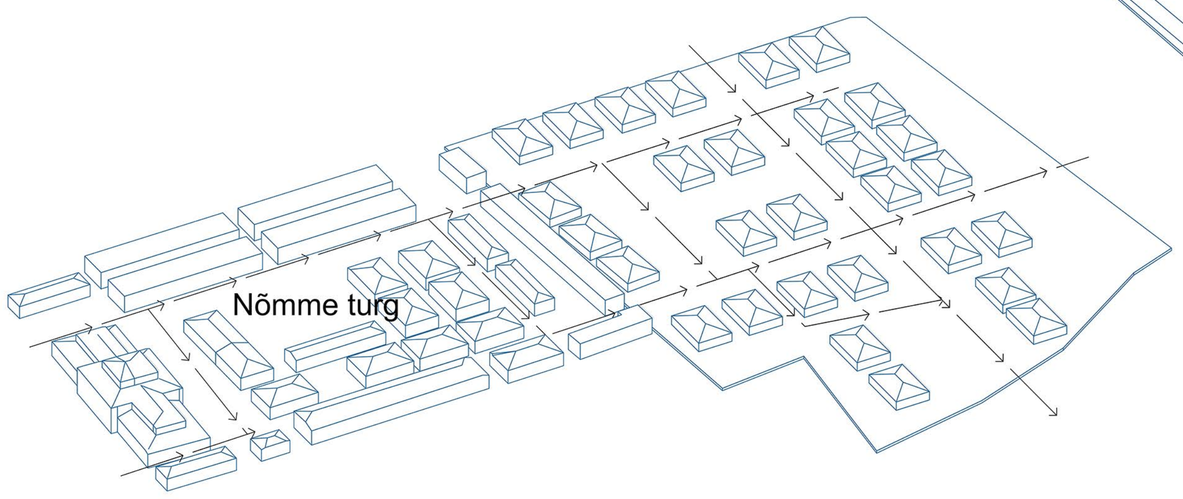

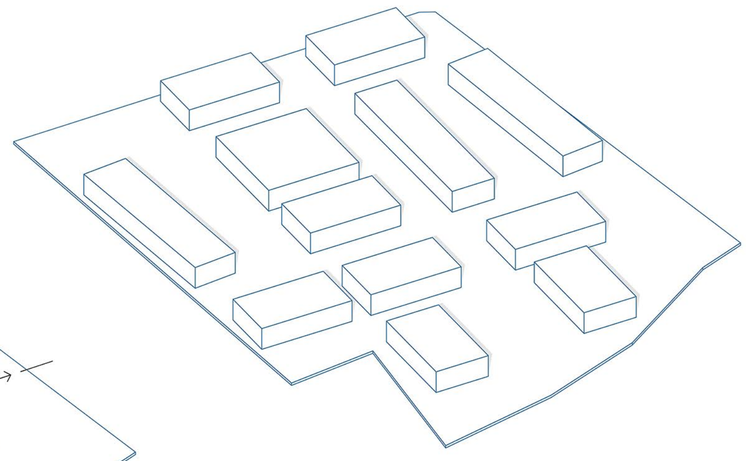

MAHTUDE KUJUNEMINE

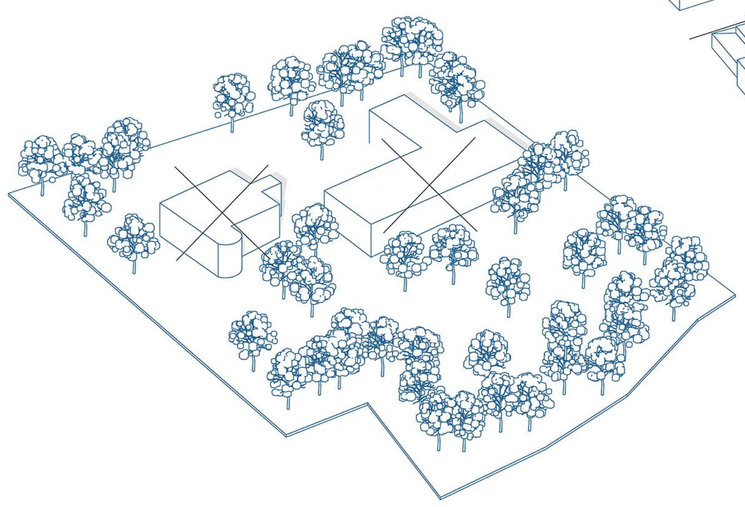

HETKEOLUKORD

PLANEERINGULINE JAGUNEMINE

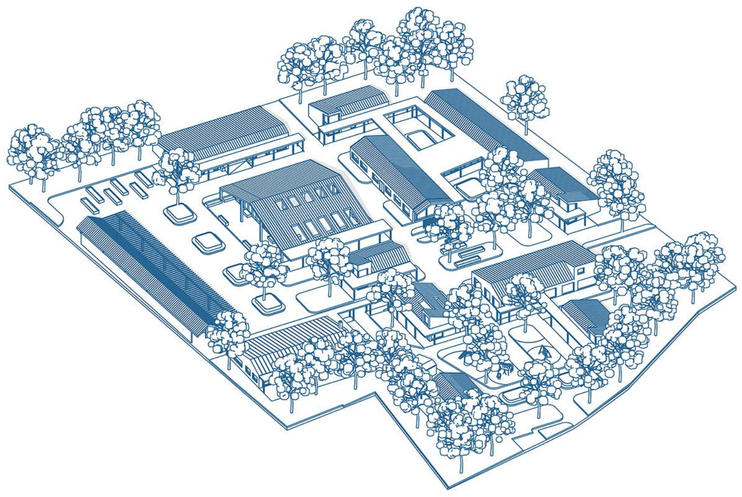

PLANEERITUD HOONESTUS
OLEMASOLEVA KÕRGHALJASTUSEGA

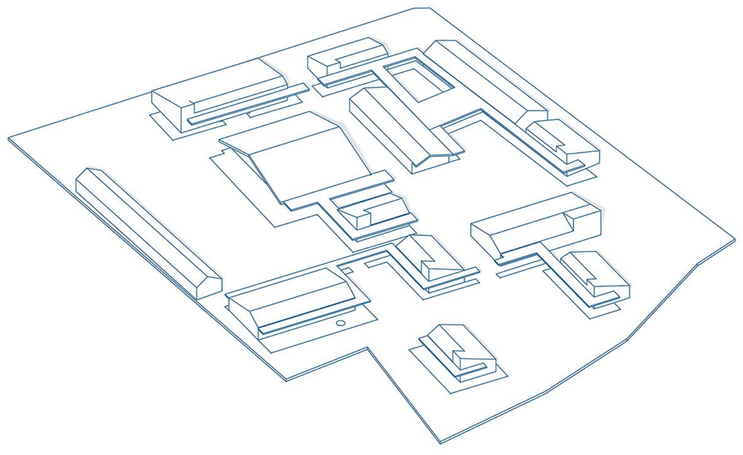

TERRASSID JA VARIKATUSED

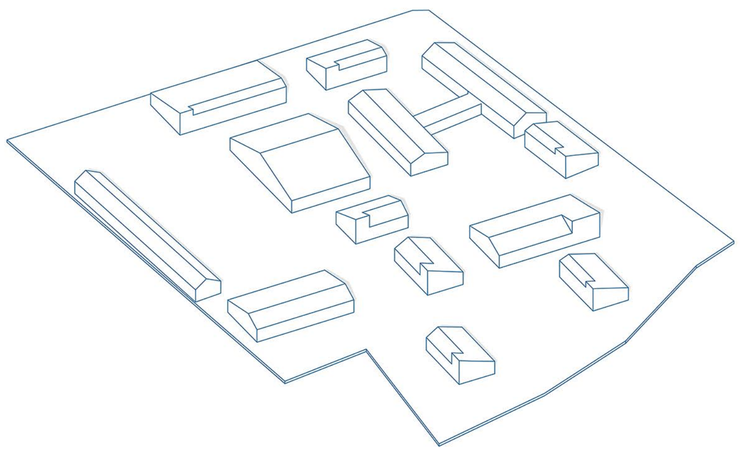

HOONESTUSE KUJU

ASENDIPLAAN
M1:500

Nõmme suusasild
Ehitajate tee
Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala
Suusa tn
Turu plats
Nõmme turg
Turuplatsi jätk
Mänguväljak
Von Glehni teater
Nõmme kultuurikeskus
Nõmme Muusikakool
Pärnu mnt
Vana-Pärnu mnt
Jaama tn

PLANEERINGUALA
SISSEPÄÄS HOONESSE
KONTAKALAD
LÄHIMAD ÜHISTRANSPORDI PEATUSED
KÕRGHALJASTUS

PLANEERINGU AKSONOMEETRIA

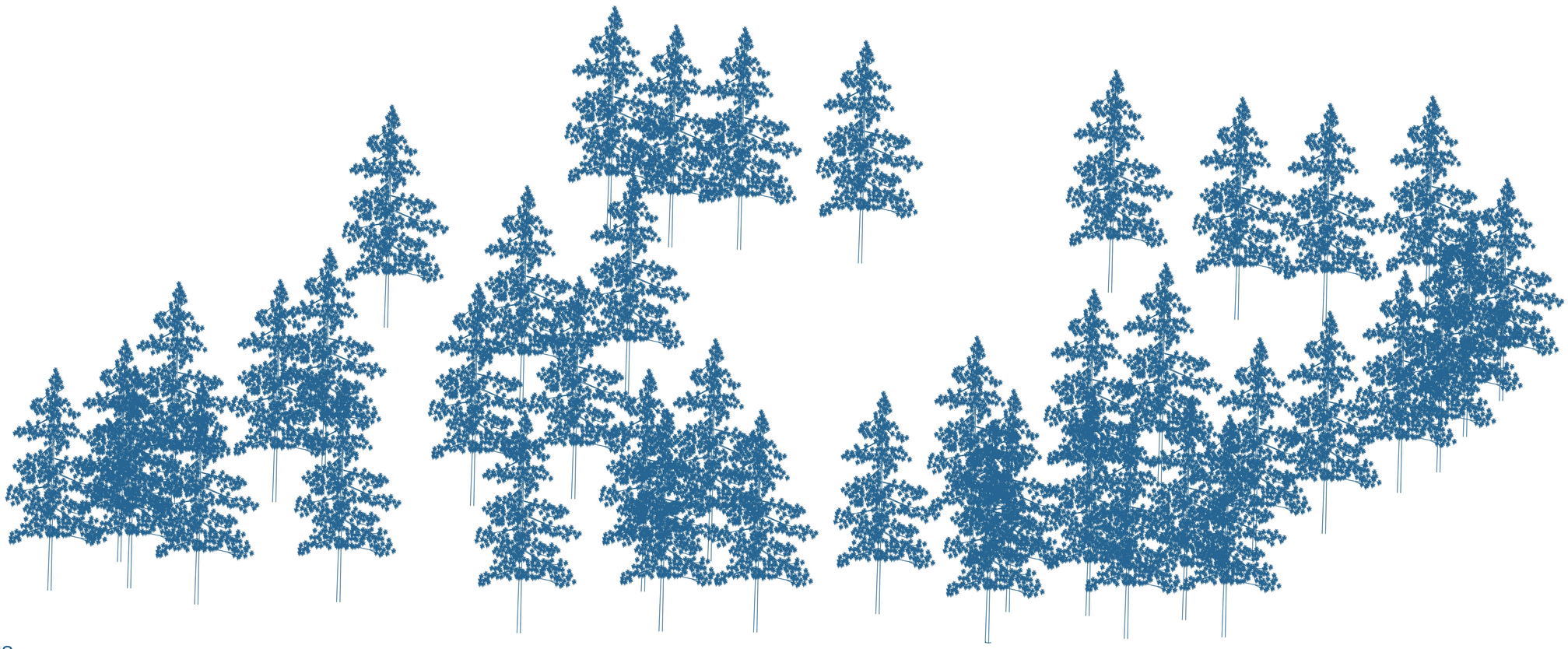

OLEMASOLEV KORGHALJASTUS

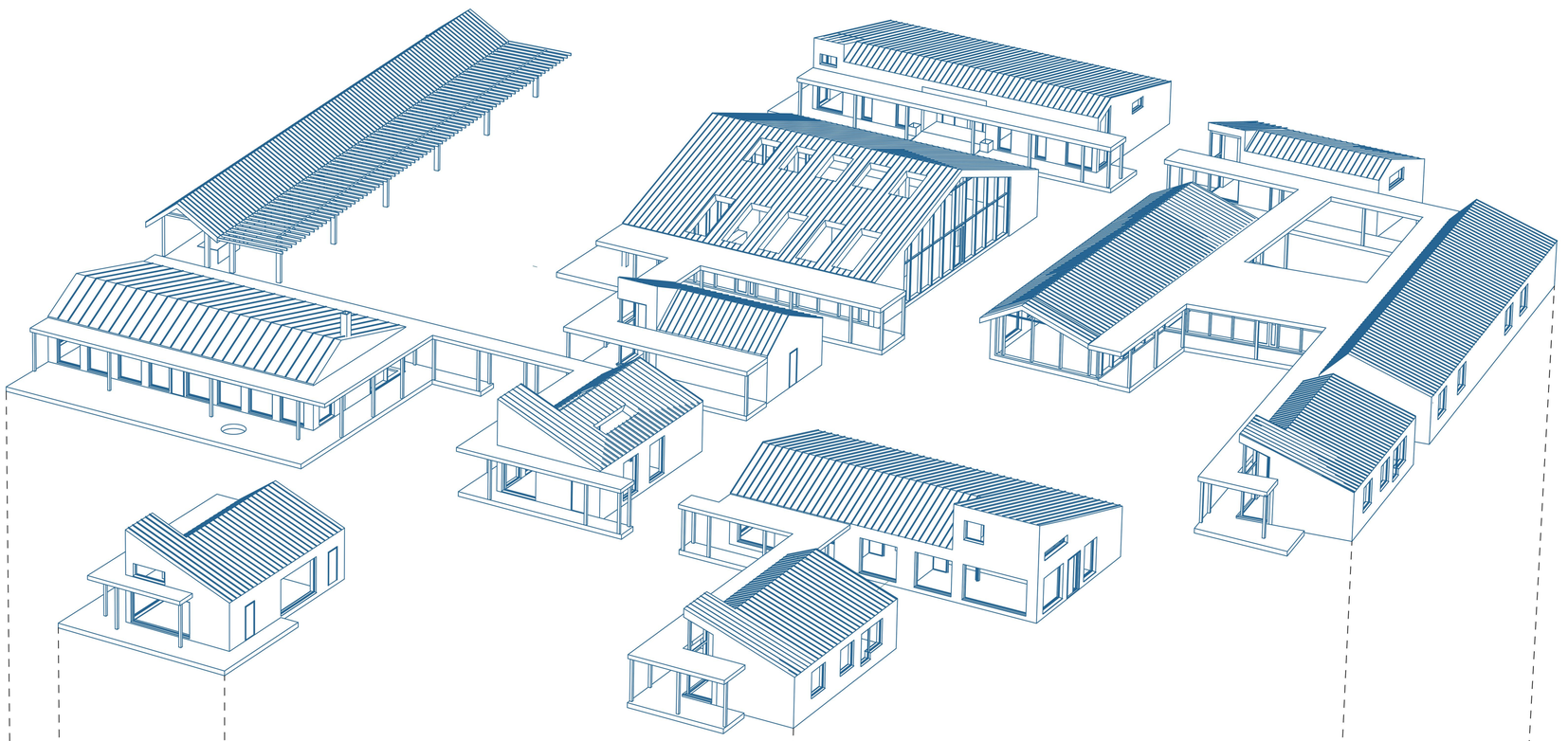

PLANEERINGU MAHUD

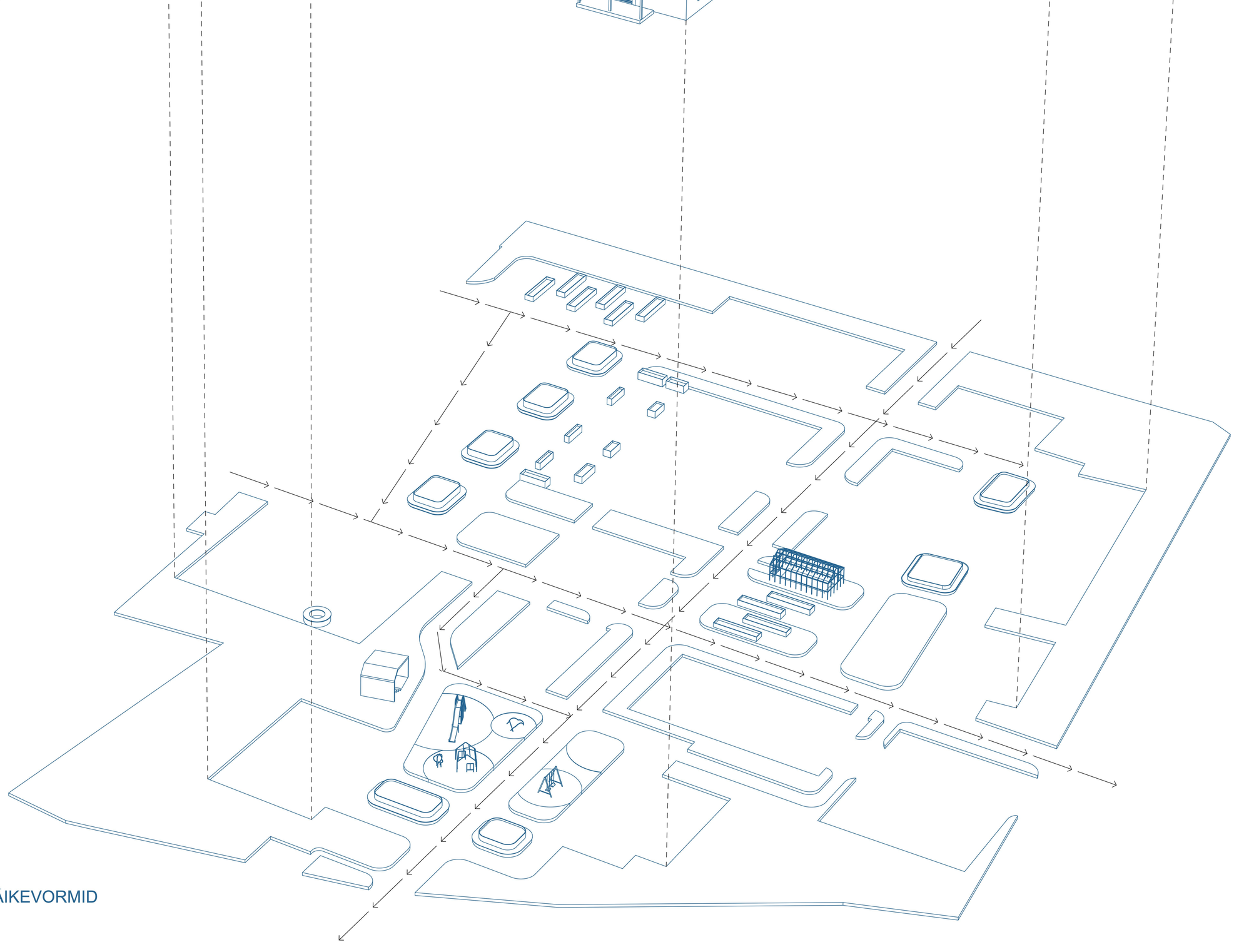

MURUPINNAS JA VÄIKEVORMID

+6.70
+4.90
+5.40
+4.90
+3.00
+3.00
±0.00

PÕHIPLAAN
M1:200

Nõmme-Mustamäe
maastikukaitseala

Asenduskodu
98.4 m²

Asenduskodu
98.4 m²

Asenduskodu
79.7 m²

Turu siseruum
218.3 m²

Kohvik
118.0 m²

Raamatukogu
154.7 m²

Õpikeskus
221.0 m²

Puutöökoda
64.0 m²

Asenduskodu
79.1 m²

Turuplatsi
jätk

Kunsti- ja keraamikastuudio
183.3 m²

Käsitöö töökoda
75.8 m²

Sotsiaalhoolekanne
200.5 m²

Mänguväljak

Asenduskodu
79.1 m²

Jõusaal

Jõogastuudio
70.8 m²

Prügihoid

Vana-Pärnu mnt

Nõmme
Muusikakool

SÕLMED
M1:20

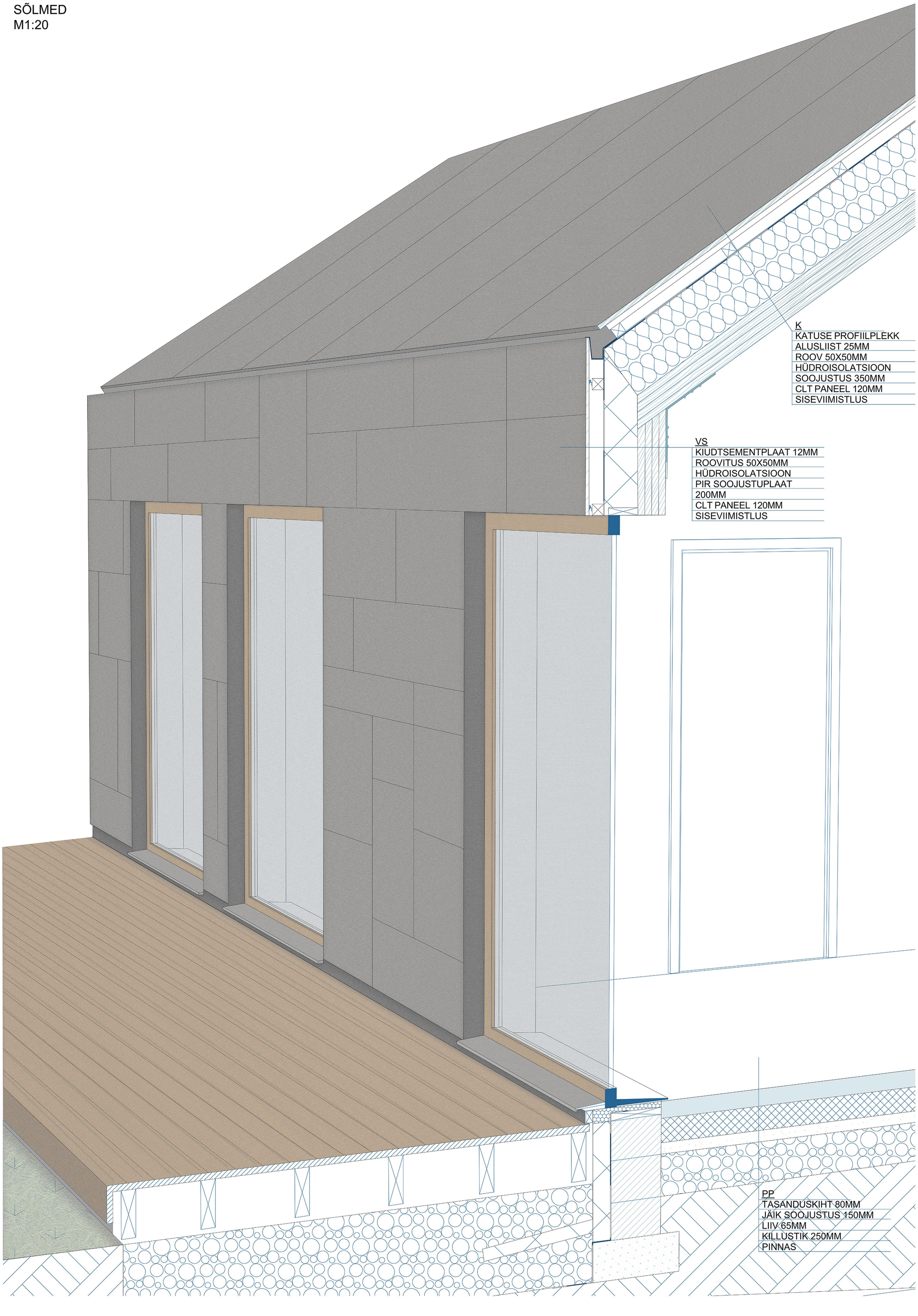
K
KATUSE PROFIILPLEKK
ALUSLIIST 25MM
ROOV 50X50MM
HÜDROISOLATSIOON
SOOJUSTUS 350MM
CLT PANEEL 120MM
SISEVIIMISTLUS
VS
KIUDTSEMENTPLAAT 12MM
ROOVITUS 50X50MM
HÜDROISOLATSIOON
PIR SOOJUSTUPLAAT
200MM
CLT PANEEL 120MM
SISEVIIMISTLUS
PP
TASANDUSKIHT 80MM
JÄIK SOOJUSTUS 150MM
LIIV 65MM
KILLUSTIK 250MM
PINNAS